

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 februari 2017

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 49.021/III/PN
[...]

[...]

Betreft: beoordeling aangepastheid taalexamens

Mijnheer de Vice-Gouverneur

In uw brief van 19 januari 2017 stelde u aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) de volgende twee vragen:

1. “Is een voldoende mondelinge kennis getest op basis van art. 14, § 1 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis, voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966, van een voldoende hoog niveau om aanvaard te worden bij eender welke aanwerving of benoeming bij een Brusselse gemeente of OCMW waarop art. 21, § 4 van toepassing is?”
2. “Kan een taalattest bekomen op basis van het oude artikel 8, niveau 3 en 4, aanvaard worden als bewijs van een elementaire mondelinge kennis op alle niveaus, of enkel voor een aanwerving of benoeming als niveau C/D/E?”

*
* *

Op basis van artikel 16 van vermeld koninklijk besluit wordt een kandidaat die is geslaagd voor een proef van een taalexamen, vrijgesteld van een proef betreffende hetzelfde of een lager kennisniveau. Een taalattest, bekomen op basis van artikel 14 van ditzelfde koninklijk besluit, zal dus van hetzelfde of hoger kennisniveau moeten zijn dan een taalattest op basis van artikel 11 opdat dit taalattest aanvaard kan worden bij eender welke aanwerving of benoeming bij een Brusselse gemeente of OCMW. Op deze aanwervingen of benoemingen is artikel 21, § 4, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) van toepassing.

Artikel 21, § 4 SWT bepaalt dat “iedere benoeming of bevordering tot een ambt, waarvan de titularis, tegenover de overheid waaronder hij ressorteert, verantwoordelijk is voor het behoud van de eenheid in de rechtspraak of in het beheer van de dienst waarvan de hoge leiding hem is toevertrouwd” afhankelijk wordt gemaakt “van het slagen voor een schriftelijke of computergestuurd examen over de voldoende kennis van de tweede taal”. Volgens artikel 11 van vermeld koninklijk besluit heeft dit examen betrekking op het begrijpen van gebruikelijke teksten en het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen.

Artikel 14 van hetzelfde koninklijk besluit omschrijft de inhoud van het taalexamen op basis van welke de ambtenaren van de buitenlandse diensten het bewijs moeten leveren van de aan hun

functie aangepaste kennis van de tweede taal, zoals bedoeld in artikel 47, § 5 SWT.

Artikel 14, eerste lid, van vermeld koninklijk besluit bepaalt het volgende: “Het taalexamen (...) voor de functies van de carrière Buitenlandse Dienst en van de carrière van de attachés voor Internationale Samenwerking, alsook voor de functies van de ambtenaren van de Kanselarijcarrière die de hiërarchische meerdere zijn van andere ambtenaren, heeft betrekking op: 1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen; 2° het begrijpen van gebruikelijke teksten; 3° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen; 4° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.”

Op basis van volgende elementen kan er worden gesteld dat een taalattest behaald overeenkomstig artikel 14, eerste lid, van vermeld koninklijk besluit ten minste van een gelijkwaardig niveau is als een taalattest artikel 11 dat verwijst naar artikel 21, § 4 SWT:

- artikel 14 van het vermeld koninklijk besluit bevat, naast alle voorwaarden op grond waarvan een taalattest op basis van artikel 11 van vermeld koninklijk besluit wordt uitgereikt, ook nog twee bijkomende voorwaarden. Deze voorwaarden hebben betrekking op de mondelinge kennis, namelijk het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen en de vaardigheid om een gesprek te voeren en om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie;
- op grond van artikel 43ter, § 8, vierde lid, SWT zijn “de ambtenaren van de carrière buitenlandse dienst en de carrière van de attachés voor internationale samenwerking van de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken die geslaagd zijn in het taalexamen georganiseerd krachtens artikel 47, § 5, tweede lid, SWT” vrijgesteld van de examens bedoeld in artikel 43ter, § 7, SWT;
- artikel 43ter, § 8, vierde lid, SWT werd ingevoegd door middel van het amendement nr. 2 op het wetsontwerp tot de invoeging van de artikelen 43ter, 44bis, 46bis, 69 en 70 in de SWT (*Parl.St. Kamer, 2001-2002, nr. 1458-2*). Dit amendement werd als volgt verantwoord: “De ambtenaren van de buitenlandse diensten (diplomaten en attachés van de internationale samenwerking) van het departement Buitenlandse Zaken leggen taalproeven af om vast te worden benoemd. De ambtenaren die slagen in deze examens worden geacht een voldoende kennis te hebben van de tweede taal die gelijkwaardig is aan de voldoende kennis waarin artikel 43, § 3, 3de lid voorziet (advies nr. 21.061/I/PN/RP van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht)”;
- in haar advies nr. 21.061 van 15 juni 1989 had de VCT inderdaad geadviseerd dat “de ambtenaren van de carrière Buitenlandse dienst, die het examen van artikel 47, § 5, tweede lid, van de SWT hebben afgelegd, worden geacht een voldoende kennis te hebben die gelijkwaardig is aan de voldoende kennis waarin artikel 43, § 3, 3e lid, van de SWT voorziet”;
- in haar advies nr. 45.113 heeft de VCT gesteld dat “de titularissen van het taalexamen voorzien bij artikel 47, § 5, tweede lid SWT, en uitgevoerd door 14, eerste lid (niet het tweede lid) van het” KB 8 maart 2001 “beschouwd kunnen worden als wettelijke tweetalig voor de ontwikkelcirkels”. Dit betekent dat zij het bewijs hebben geleverd voor de voldoende kennis van de tweede taal voorgeschreven in artikel 43, § 3, derde lid SWT

waarvan het taalexamen is uitgevoerd in artikel 12 KB 8 maart 2001.

Uit wat voorafgaat stelt de VCT dat de kennis van de tweede taal getest op basis van artikel 14 KB 8 maart 2001 van een voldoende hoog niveau is om aanvaard te worden bij eender welke aanwerving of betrekking bij een Brusselse gemeente of OCMW.

Met betrekking tot uw tweede vraag, verwijst de VCT naar de rechtspraak van de Raad van State, meer bepaald zijn arrest nr. 190.241 van 5 februari 2009. In dit arrest heeft de Raad van State het deel van het oud artikel 8 KB 8 maart 2001, waarin wordt verwezen naar de verschillende niveaus van het rijks personeel, vernietigd omwille van de volgende reden:

“deze bepaling de taalkennis duidelijk koppelt aan het niveau van de betrekking of van de functie en niet aan de aard van de activiteit, dat ze bijgevolg niet de grenzen in acht neemt van de machtiging die” de Belgische staat “put uit artikel 21, § 5” SWT; “dat ze bovendien, door extra taalkennis op te leggen aan het niveau van de functie of de betrekking, eveneens in strijd is met artikel 30 van de Grondwet, dat eerst het beginsel van de vrije taalkeuze huldigt, maar het aan de wetgever alleen overlaat om de beperkingen inzake taalgebruik vast te stellen, dat dergelijke wetgeving noodzakelijkerwijze een restrictieve interpretatie moet krijgen; dat indien de wetgever een onderscheid had willen maken in het vereiste taalkennisniveau in de diensten die in contact komen met het publiek naar gelang van de graad en het niveau van de betrekkingen, hij zulks duidelijk en ondubbelzinnig diende te stipuleren; dat de wetgever, door alleen te bepalen dat de voldoende of elementaire kennis van de tweede taal aangepast moet zijn aan de aard van de uit te oefenen functie, het geenszins mogelijk maakt om een onderscheid te maken in het examen en het niveau van de betrekking.”

Op basis van dit arrest kan een taalattest, bekomen op basis van voormeld oud artikel 8, niveau 3 en 4, aanvaard worden als bewijs van de elementaire mondelinge kennis voor alle niveaus.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,

[...]